

ADIUDICIIUM GILTI BEWEISEN DENN DAS ER SIND VERGIBLICH
 CHRISTUS IST UNS ERGEBEN
 ADAM ERDIE GERECHTIGKEIT
 EINENIGEN DEN SIV DER HEDEN GLAUBEN IN SEINEN BR
 I

80
600
H

C. a. 76

II 2 c. ~~32~~ 4

2 N. 33.

6
ORATIO
HABITA A MAGNIFI-
CO ET GENEROSO DOMINO, DN.
IOHANNE CYRIACO,
LIBERO BARONE IN POLHAIM ET VVART-
tenburg &c. cum Academiæ Rostochiensis Re-
ctor publice renunciaretur. Postridie
Luca Euangelistæ Anno
1576.

ROSTOCHII
Excudebat Iacobus Lucius

Anno M D LXXVI.

ORATIO

HABITA A MAGNIFICIS

COETIBUS DOMINO

IOHANNIS CYLIACO

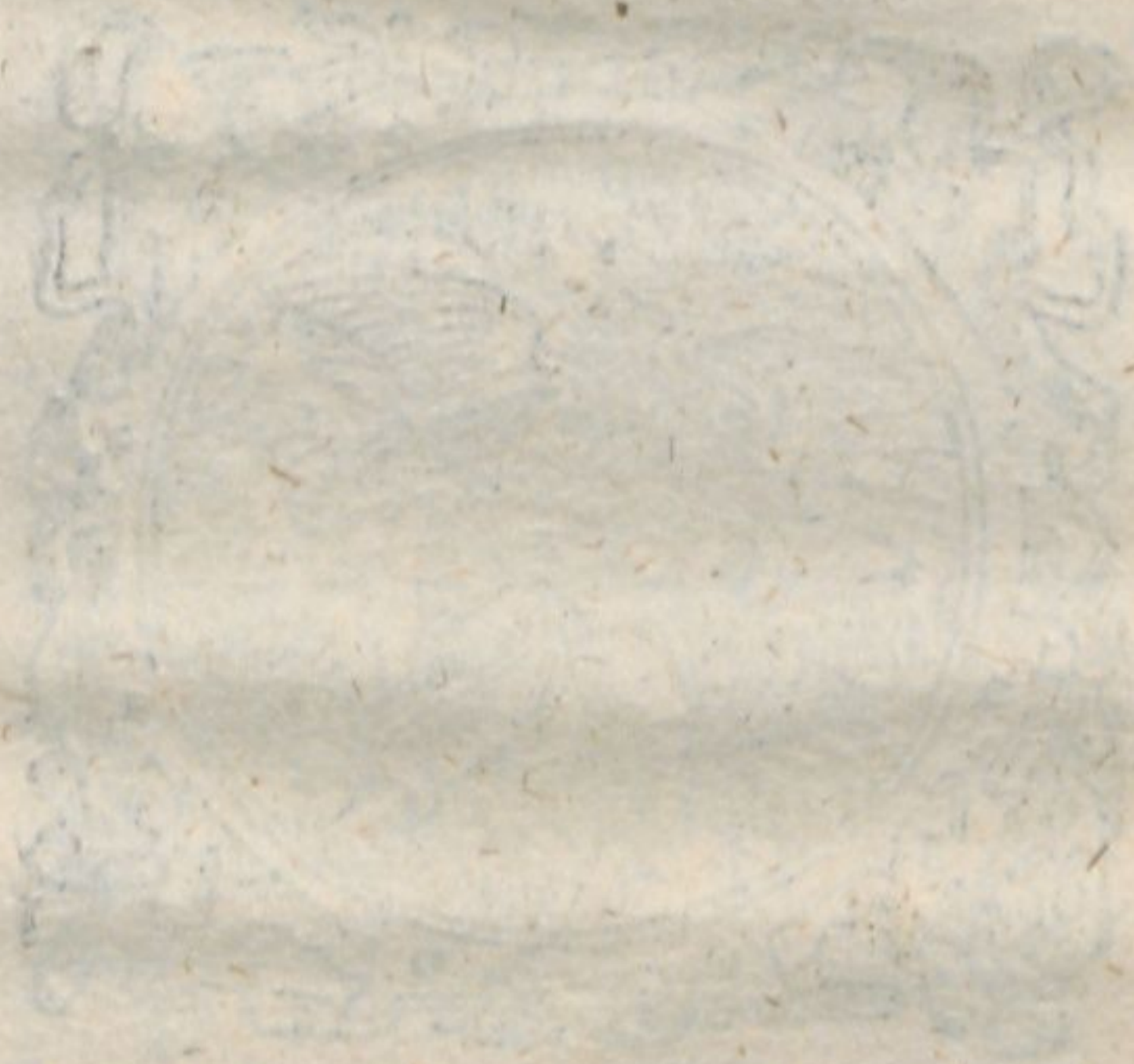
IN PRAESENTIA

ACADEMIAE PRAESIDENTIS

ACADEMIAE PRAESIDENTIS

ANNO

1776

POSTSCRIPTUM

Exordium Jacobi Jacobi

Anno 1776

ORATIO.

Um Academias, in quibus, Doctrina de vero DEO, Leges vitæ gubernatrices, Linguae & artes optimæ, fides liter traduntur, & mores docentium ac discipulorum honeste reguntur: iudicem, Lumen esse vitæ humanæ præcipuum, & Seminarium ac florem ecclesiæ Dei, & Reipublicæ præsidium ac decus singulare: primum Deo æterno, fonti omnis doctrinæ & sapientiæ salutaris, gratias ago: quod doctrinarum lucem in Academijs Germaniæ accendit & seruat, & carissimorum parentum ac tutorum meorum mentes flexit: ut me, à teneris annis, discere literas, & in pijs Academijs doctrinam veræ religionis, latinam ac Græcam linguam, historias, & elementa Iuris, cognoscere, & ad Rempublicam voluerint præparari. Clarissimis etiam & ornatissimis viris, Senatoribus celeberrimis huius Academiae Rostochiensis, & præceptoribus meis reuerendis atq; carissimis, gratiam me debere confiteor, quod eximia beneuolentia, & iudicio honorifico, Recloris Academiae munus, in hoc semestre, mihi detulerunt. Et quanquam modestiæ & verecundiæ leges me ab hoc titulo & officio suscipiendo deterrent: (cùm mea imbecillitas & rerum imperitia mihi non ignota sit:) tamen beneuolen-

tia Senatus Academiae singulari, & iudicio de me can-
dido, me delectari fateor: & quia literas, & Scholas,
literarum ac virtutum officinas, & hanc imprimis
Academiam veneror & amo: & simili officij genere,
paulò ante, Vitebergensi Academiae gratificatus sum. ✕
Nunc quoq̄, (Quòd Deo aeterno, & redemptore nostro
Iesu Christo, duce & auspice, felix & faustum sit:) vt
obedientiam, Senatui Academiae, cum primum huc ve-
ni, solennib. verbis promissam, praestem: & me amare
& venerari literas & praecipuos meos ostendam: &
meo exemplo, alios ad reuerentiam erga literas et praeci-
puites inuitem: non grauatè Magistratum Scholae,
mibi hoc tempore delatum, recepi: nihil dubitans, Se-
natores Academiae, in hac administratione communi-
tatis Scholasticae, tum me, tum eum, quem mibi colle-
gam adiunxerunt: suo consilio, praesentia, opera, & au-
thoritate fideliter & benignè adiuturos esse. Etsi au-
tem scio, quae sint multorum mei ordinis, & aliorum
nobilium, de literis & Scholis iudicia cyclopica, qui ni-
hil equestre, & viro nobilij dignum, nisi prorsus d. p. s.
ov, & centauricum sit, arbitrantur: me tamen, nec
huius literariae militiae, in qua tot iam annos versatus
sum, nec honoris Scholastici, nunc denuo à me suscepti,
pudet: quem multi Principes virj, non natalium excel-
sitate solum, & dignitate illustrissimi: verum etiam
sapientia, virtute & autoritate, in toto imperio ante-
cellentes,

cellentes, à suis filijs principibus, sustineri in Acade-
mijs publicis voluerunt; vt beneuolentiam & studium
erga Academijs & doctrinas suum declararent. Imò
Principes ac reges ipsi, diu iam in gubernatione Reipublicæ,
& summo generis humani fastigio, versati;
Scholas discentium & lectiones publicas, præsentia
sua cobonestarunt: vt se honorificè de studijs doctrina-
rum sentire, eaq; amare & venerari, & Reipublicæ
causa, magis amandas, & studiosius colendas esse lite-
ras, cæteris inferiorum ordinum hominibus ostende-
rent. Nec peregrinos, aut veteres principes, M. An-
tonium Imp. qui Hermogenem rhetorem, in Tarsensi
Academia, orantem audiuit: aut Pompeium Magnum,
Orientis victorem, laureatos fasces suos, Possidonij
Scholæ in Rhodo submittentem; Iulium Cæsarem, post
victoriam Pharsalicam Alexandria, philosophorum
lectionibus auscultantem; aut recens, LUDOVICVM
XII. Gallorum regem, Papiæ, Philippi Decij Iuris-
consulti auditorium, præsentia sua ornantem, comme-
morare opus est: cum domesticis Germanicorum prin-
cipum exemplis abundemus. CAROLVM Magnum
certè, (qui primus Imperium Romanum ad Germanos
transtulit) Lutetiæ, examiniibus etiam adolescentum
quos stipendijs suis, in Academia illa recens à se con-
stitutata, peculiariter alebat, interfuisse legimus: & sua
voce, diligentiam & progressus tenuioris fortunæ pue-

rorum, laudasse: nobilium quorundam desidiam repre-
hendisse: & dignitates ecclesiasticas, aliaq; præmia,
ostendisse: illis potius studiosioribus, quam his segniori-
bis à se tributum iri. Nihil de CAROLO III. Imp.
Sigismundi patre, dicam, qui Pragæ condita Acade-
mia, ipse disputationibus publicis sapissimè interfuit:
Quæ cum longius ut fit, protraherentur, & aulici de
prandio non negligendo submonerent, facessere eos iu-
bens; Hic inquit, cibus meus est, qui animum meum,
sapientiæ & doctrinæ alimentis affatim pascit. Vide-
runt antè sesquiannum pleriq; vestrum, in hoc ipso au-
ditorio, Illustrissimum Principem, IOHANNEM
ALBERTVM Ducem Megapolensem, à Genero-
sissimis filijs suis, & alijs principibus adolescentibus
comitatum: quos ad literarum & doctrinæ amorem
& venerationem, suo exemplo inuitare, & clementiæ
ac benignitatis erga hanc Academiam suæ, & iudicij
de literis et præceptoribus honorifici, testimoniū osten-
dere voluit. Sed hac apud viros intelligentes, non ne-
cessaria excusatione omissa, hortabor potius iuuentu-
tem Scholasticam: quæ nunc officij ratione mihi allo-
quenda est: ac inprimis natos in nobilibus familijs, ut
studia doctrinarum & virtutum, quorum officinæ &
gymnasia sunt Academia, diligenter colant: & mo-
rum pietate, modestia & omnibus verecundiæ & iu-
stitiæ officijs, literas ornent.

Deum

Deum æternum patrem Domini nostri **I E S U**
Christi, supremum Ecclesiæ suæ, & piarum Academi-
arum Rectorem, toto pectore oro, vt per hoc semestre,
& deinceps, hanc Academiam, & nos singulos, cle-
menter regat, protegat & seruet; & nunc dicentis
mentem ac linguam gubernet.

Duo summa tuendæ Reipublicæ Instrumenta,
& viri Principis, ac Reipublicæ gubernaculis
destinati, præcipua præsidia & ornamenta
sunt; **LEGES** & **ARMA**; quorum auxilijs & tu-
tela, communitates hominum vniuersæ quibus regen-
dis, nati in nobilibus familijs diuinitus præfecti sunt,
præcipuè continentur. Vt igitur Imperatoriam Ma-
iestatem, non solum armis decoratam, verum etiam
legibus oportet esse armatam, secundum Iustinianum
nostrum, vt vtrumq; tempus, bellorum & pacis, rectè
possit gubernari; sic Imperatorum & Principum mi-
nistros, populis gubernandis præfectos, qui ex Nobili-
tate ferè deliguntur, non bellica solum virtute & ar-
mis (quæ etsi interdum necessaria, tamen ideo tantum
capienda sunt, vt depulsis hostibus, & restituta pace,
Homines Legibus & Iudicijs regi; & colligi Deo æ-
terna ecclesia possit) verum etiam **LEGVM** diuina-
rum & humanarum sapientia, quæ totius gubernatio-
nis Rerumpublicarum norma, & linguarum, artiumq;
optimas

optimarum doctrina, instructos esse oportet. Sicut Deus ipse, Nobilitati, regendis alijs hominibus destinatae, praecipit; ut Librum LEGIS diuinæ, continentem doctrinam veræ religionis, & normam consiliorum actionumq; in gubernatione Reipublicæ, & vitæ priuatæ, omnium assiduè legant, meditentur, & in tota gubernatione, & omnibus officijs erga Deum & homines, velut Regulam, sequantur.

Non potest autem legi, nec intelligi liber Legis diuinæ, sine literarum & linguarum, quæ in Scholis traduntur, cognitione. Multò minus rectè iudicare Nobiles & principes, in gubernatione versantes, possunt, de vera religione, de Iusticia & Iure, & alijs grauissimis controuersijs, quæ ad eorum cognitionem & iudicia deferuntur: cum ipsi, scientia literarum, & doctrina Iuris diuini ac humani, non sunt instructi. Alioquin alienis tantùm oculis videre, alienis auribus audire coguntur: & saepe turpiter falli, & tanquam bubali, naribus se trahi patiuntur.

Hanc necessitatem discendi artes, ad Rempub. bene gerendam necessarias, Plato significauit, cum Respublicas tum demum beatas fore dixit: Cum viri doctrina & sapiëntia exculti, gubernaculis præficerentur; vel principes & potentes Sapiëntiæ & virtutis studia colerent. Profectò enim, potentiam & autoritatem sine sapiëntia, retinere nemo potest: neq; sapiëntia, sine literarum

terarum & artium, in quibus versamur, cognitione, perfecta esse vlla potest.

Quare non minus ad Rempublicam pertinere hanc literariam, quàm armatam militiam: & Gubernatori Reipub. non minus praesidij & verae dignitatis doctrinae studia, quàm arma adferre: nec vllum ornamentum Nobilitati honestius esse solida virtute & doctrina existimemus.

Vt enim homines duabus praecipue dotibus: Ratione, & Oratione, reliquis praestant animantibus: ita Nobiles & Principes; tum demum reliquae multitudi hominum plebeiae, verè antecellunt; cum non luxu solùm, & fastu, sed sapientia & doctrina, & dicendi ac faciendi virtute, reliquo mortalium generi praeeunt & praelucent. Sicut in prima illa, & aurea aetate mundi, in qua non voluptates & opes, sed sapientiae & doctrinae bona, praecipue expetita & culta sunt; maxime generosum et nobile iudicatum est, non luxus, & opum ostentatione, sed scientia & artibus reliquae plebeculae antecellere.

Proximis seculis multae gentes, & Germani imprimis nostri, bellicae tantum militiae studia sectati, vt Licinius olim, literas pestem ac virus Reipublicae vocabat, dedecus & probrum sibi ac suis familijs esse iudicarunt, si quid bonarum literarum studio temporis tribuerent. Hinc Gigantes, caelo bellum inferentes,

B

&

Et Centauri, ac Cyclopes, Et reliqua Titanum soboles
progenerantur, qui nihil nobile esse censent, nisi idem
sit à Musis Et Gratijs alienissimum. Sed horum
barbariem Et feritatem Cyclopicam, sanorum Et sa-
pientum iudicia, in omnibus gentibus, iam dudum, re-
futant. Nunquam enim Nobiles, non Itali solum et
Galli, sed Poloni etiam Et Pannonos, erudite sapien-
tia Et eloquentia latina, adeo, ut nunc sunt, studiosi
antea fuerunt. In Germania etiam, non inferioris so-
lum homines ordinis Nobilitas sanior, sed etiam Prin-
cipes ferè omnes, qui nunc Rempub. administrant, sa-
pienti parentum consilio, in literis Et linguis eruditis,
accuratè instituti sunt. Verè enim Vegetius de re mi-
litari inquit: Nullus est, quem oportet vel plura, vel
meliora scire, quàm Principem: cuius doctrina debet
omnibus prodesse subiectis.

Quanta sapientissimi Et optimi Caesaris FER-
DINANDI Archiducis Austriae, diligentia Et
cura paterna, MAXÆMILIANVS Imperator,
Et dominus meus clementissimus, (qui quæ fidem
suam, cum per baptismum CHRISTO initiarer,
pro me interposuit) in studijs literarum Et linguarum
à prima ætate eruditus sit: carissimum parentem me-
um MAXÆMYLIANVM, qui cum Imp.
Maxemyliano à teneris annis educatus; Et in linguis
artibusque ingenuis simul institutus est, sepe commemo-
rare,

rare, & illius exemplo, me ad virtutis et doctrinarum
amorem cohortari, memini. Ferdinandi Imperato-
ris studia, ERASMVS Roterodamus aliquam-
diu rexit, cuius de Institutione Principis, libellum, ve-
re aureolum, penè ad verbum edidicit, et aliquoties sua
voce Erasmo gratias egit, quòd absolutū illud Christia-
ni principis exemplar, omnia bonorum principum offi-
cia, & malorum flagitia liberrimè exprimens, ingenij
sui penicillo depinxisset.

Toto etiam vitæ suæ tempore, latinæ linguæ vsu,
magis, quàm Germanicæ aut Hispanicæ delectatus
est, & in deliberationibus sæpè ex officijs Ciceronis, et
Erasmi, de institutione principis libello, sententias inte-
gras, in prima etate sibi instillatas, recitavit, et Nobi-
litatem Austriacam & Stiriacam, negligentius colen-
tem literas eruditas, sua cohortatione & exemplo, ad
amorem & studia doctrinarum ardentius complecten-
da, excitavit. Familiarissimus illi à primo gubernatio-
nis initio, propter virtutem, fidem ac gravitatem exi-
miam, IOHANNES HOEFMANNUS, Baro Stirius
fuit, qui et si latinè non loquebatur, tamen autoritate et
exemplo Ferdinandi motus, generosissimos filios: IO-
HANNem FRIDERICUM & FERdinandū, accuratè
in latina lingua, historijs, Philosophia legum, et pietate
Christiana, erudiri curavit. Qui fratres, iam Austriae et
Stiriae Archimarscalci, & pretorio Stiriae præfecti,

propter virtutem, doctrinam, eloquentiam, & in magnis rebus tractandis industriam & fidem, in summa autoritate sunt, & existimatione. ✕

Multis in hoc ipso confessu, familiariter nota est HENRICI Baronis à Starbenberg eruditio, singulari & planè Heroica naturæ bonitate, prudentia & fide temperata, propter quam, inuictissimus Imp. Maxæmylianus, ipsius consilijs & opera, in legationibus & grauissimis Imperij negocijs, sæpissimè vsus est.

Nec quisquam hoc tempore Imperatori familiarior est RICARDO STRENIO, Barone in Suartzenaw, cuius ingenium & doctrinam excellentem, stemmata gentium Romanarum, ex omni antiquitate eruditè concinnata, & nuper Venetijs recusa, demonstrant. ✕ DAVIDEM VNGNAD, Baronem in Sonick, (qui Imperatoris nostri Oratorem, Constantinopoli, in aula Turcica proximè egit,) doctrina & virtus Heroica, non minus, ad posteros, quàm familie antiquissimæ splendor, nobilitabit. Sicut paulò antè, æternam posteritatis memoriam, SIGISMUNDVS Baro ab Herberstein, editis legationum suarum, & Historiæ Moscorum commentarijs, sibi comparauit.

Nec præterire in hac commemoratione debeo, patruelem meum SIGISMUNDVM LVDOVICVM

CVM

CVM Liberum Baronem à Polheim, qui prudentia,
eruditione, iustitia & fide singulari, patriæ præsidio
est. Sed veniam mihi iamdudum petendam esse agno-
sco: quòd patriæ dulcedine motus, patriæ tantùm, &
quidem inferioris etiam nobilitatis exempla recito,
cum de Imperatoribus et principibus, doctrina litera-
rum excultis, quæ conspectiora sunt, & efficacius ad
sui admirationem et imitationem audientes impellunt,
dicere exorsus essem. *Vnicum ALBERTI III.*
Archiducis Austriae, qui præter cæteras, mathemati-
cis artibus, ut patrum memoria, CAROLVS V.
Imp. præcipuè delectatus est, Iudicium de Scholis sa-
pientissimum adiungam. Qui in deliberatione, de Aca-
demia Viennensi, dixit: maiores suos, speciosa et am-
plia monachorum & sacerdotum collegia, & templa
condidisse: se verò, summæ sapientiæ fontem, & ve-
ram spiritus sancti officinam, SCHOLAM vide-
licet, condere velle: in qua teneræ & florentis ætatis
ingenia, ad veram Christi agnitionem, ad ministerium
Ecclesiæ Dei & Reipublicæ, literis & doctrinis præ-
parari, erudiri, & excoli possint: et Riuli veræ Dei
notitiæ, & omnium humanitatis artium, et cæterorum
vitæ bonorum & ornamentorum illustrium, in tem-
pla, curias, ciuitates, & singulorum familias, deris-
uentur. Id Viennensis Academiæ, anno Christi 1384.
seu fundandæ primùm, seu funditus instaurandæ con-
silium fuit.

B 3

Dei

Dei beneficio, proximis trecentis annis, vnica hæc
Archiducum patriæ meæ Austriæ familia, decem, or-
bi Christiano, summos Imperatores, continua penè se-
rie dedit. Nam RODOLPHVS, proximo super-
iore anno, Ratisbonæ, in regem Romanorum electus,
decimus est à Rodolpho primo, quem Habspurgen-
sem nominant; principe laudatissimo, qui sapientia,
moderatione & fortitudine sua, Imperium Germa-
nicum, furijs pontificum prorsus debilitatum & spre-
tum, restituit & recreauit. Huius perpetuæ ferè
continuationis Imperij, in vna familia, causam non
dubito fuisse, Natiuam Bonitatem, Iustitiam, cles-
mentiam, Moderationem, & penè propriam familiæ
Austriacæ Comitatem & Mansuetudinem erga o-
mnes omnium ordinum homines; (quæ virtus, miri-
ficam vim conciliandi animos populorum habet, &
ad sui amorem, & promptam ac voluntariam obedi-
entiam flectendi.) Hanc vero natiuam moderatio-
nem & humanitatem, augeri etiam, & molliorem ac
suauioreni fieri, studijs doctrinæ & literarum, quæ
ab humanitate nomen habent, cogito: vt culturæ nobi-
lium literarum & artium humanitatis; nobilissimos
Archiduces Austriæ, fastigium istud dignitatis (quo
cæteris Germaniæ prouincijs, Archiducatus Austriæ,
tot seculis, antecellit,) debere aliqua ex parte, agnos-
cam.

Nec

Nec verò honestam solum esse, & plenam dignitatis, nobilitati principum & inferiorum ordinum, latine linguae & aliarum doctrinarum cognitionem; sed in summis Reipublicae negocijs, in comitijs, in colloquijs cum exterarum gentium hominibus, de rebus saepe arcanis, utilem & prorsus necessariam esse, vno & altero nobilissimorum principum Germanicorum exemplo ostendam.

In concilio Costantiensi, cum praesentibus omnium exterarum nationum Christiani nominis legatis, omnia in deliberationibus publicis, latina oratione peragerentur, SIGISMUNDVS Imperator, qui sapientissimi patris, & literarum amantissimi, Caroli IIII. consilio, in latinis literis eruditus fuerat, saepe conquestus est, neminem ex suis principibus Electoribus, in illo orbis Christiani teatro, esse, qui in deliberationibus, personam suam tueri, & animi sui sensa, latinis verbis, caeterarum nationum deputatis, exponere absq; interprete posset.

Id domum reuersus, LUDOVICVS Elector Palatinus, Philippi auus, saepe retulit: ideoq; senescens iam, latinas literas discere coepit.

Similis EBERhardi, primi Ducis Vuirtebergen-
sis, quem adolescentem, Tutores latinam linguam doceri prohibuerunt, querela fuit: qui, cum postea conuentus Imperij, et exteras nationes adiret; saepe indignatus
suis

suis tutoribus, dixit: Nemini magis opus esse cognitione doctrinae et linguarum, quam Principibus. Quare cum literas praecipuum praesidium, & ornamentum Principis & Reipublicae esse iudicaret, anno ab hinc centesimo, Academiam Tubingensem, (in qua Academia, ego, studiorum meorum tyrocinia olim posui, & studiosorum ordini, primum insertus sum) in patria condidit: & LAURENTII MEDICEI, principis Florentini, à quo, Romam proficiscens, honorificè exceptus fuerat, sapientiam & gravitatem iudicij, saepe praedicavit. Qui, cum principi Eberhardo hospiti, omnia, quae in vrbe & palatio Mediceo dignissima spectatu erant, ostendisset; tandem praefatus, se postremo loco praecipuum & nobilissimum κειμήλιον ipsi monstraturum esse: deduxit eum in conclave Filiorum; ubi Iohannes, qui Leo X. postea dictus est, & Iulianus, & patruelis Iulius, qui Clemens postea fuit: ab Angelo Politiano praepotore, in bonis literis, linguis & historijs instituebantur. His carissimis liberis suis, patrimonium omnibus gemmis et thesauris, & principatu ipso splendidius, videlicet virtutis et doctrinarum decus, se relicturum esse dixit; et laudatissimi Principis ALFONSI regis Hispaniae et Neapolis, amici sui, apophtegma addidit. Qui saepè professus erat, se gemmas et thesauros, et regna aliquot, malle amittere, quàm literas, quas

quas modicas se scire aiebat, nescire. Idem *Alfonfus*,
LIBRVM, & eum quidem apertum, *Clypeo* & in
signibus suis, ac celebri illi *symbolo Pelecano*, & *epi-*
grammati, PRO LEGE et GREGE, appingi pas-
sim curauit, ut *literarum, legum, et artium optimarum*
cognitionem, quæ ex libris peteretur, imprimis in gu-
bernatione necessariam, & à principibus ac regibus co-
lendam, & defendendam esse iudicaret. Ideo *optimos*
Principum consiliarios esse, mortuos dixit: libros sa-
pientum designans, qui rectissima consilia inquirenti,
absq; vlla simulatione & adulatione, fidelissimè præ-
berent. Principes verò *diuites, sine cultu literarum,*
Aureum vellus: & *reges illiteratos, asinos coronatos*
appellare solitus est. cumq; ex *Hispaniæ regibus, va-*
num dicere solitum audiuisset, (sicut auorum ætate in
Germania etiam plerosq; centauros loqui solere acce-
pimus,) non decere generosum & nobilem virum, esse
litteratum: exclamasse fertur, hanc non Regis, sed bo-
uis vocem esse.

Sed nihil opus est *exteri Regis, quamuis sapien-*
tissimi & optimi, testimonio, cum domesticis abunde-
mus. Audio *IOACHIMVM I. Electorem Bran-*
deburgensem, cum in conuentu Augustano, anno 1530.
Principes regni Croatiae & Illyrij vicini, calamitates
patriæ suæ, à Turcis vastatæ, graui oratione latina,
deplorarent, & succurri illis gentibus ab Imperio pete-
rent:

C

rent:

rent; rogatu cæterorum principum, munus latinè re-
spondendi, exteræ nationis legatis, in se recepisse, &
grauiter ac splendidè commemoratis gentium illarum
laudibus, quæ singulari fide & fortitudine, tot annis
Turcarum impetum repulissent, benè sperare illos de
Imperatoris, & cæterorum ordinum auxilijs iussisse.
Ea latinè dicendi facultas, quàm honorifica & glo-
riosa principi illi fuerit; omnes intelligitis, præsertim
cum ex Episcopis etiam Germanis, qui magno nume-
ro ad illa comitia, spe extirpandi nominis Lutherani
confluxerant, nemo fuerit, qui Legatum Pontificis,
Cardinalem Campegium, excipere latina oratione po-
tuerit; eaq; in re, huius etiam principis politici, facun-
dia latina, vsi sint. *

AVGVSTVM etiam Electorem Saxonie, qui
præcipuus hoc tempore in Germania Ecclesiarum &
studiorum doctrinæ nutritius, & vindex est: aliquot
iam annos in gubernatione versatum, accepi, cum se
astante Imperatorem Maxæmylianum, expeditè et gra-
uiter cum alio latinè loquentem, non intellexisset; ac-
censum cupiditate ardenti cognoscendi linguam lati-
nam, tantos, breui tempore, in ea discenda progressus
fecisse, vt mediocrem sibi latina intelligendi, & lo-
quendi facultatem compararit: & filium, Ducem Sas-
xonie *CHRISTIANVM*, in literis latinis
fideliter, & accuratè institui, per clarissimum Do-
ctorem

Etorem **PAVLVM VOGELIVM** manda-
rit. ✎

Veteres etiam Imperatores Germanici, Carolus I.
Otto I. Conradus II. & alij, in collegijs Ecclesiarum
à se conditis, Nobiles in vera pietate & literis insti-
tui, & ad officia ac ministeria, beneficijs adiuncta, ad-
hiberi voluerunt; vt rudem ac feram adhuc nobilitas-
tem Germanicam, ad amorem pietatis, & reueren-
tiam erga Ecclesiam & ministerium Euangelij, ad-
suefacerent, & studiorum doctrinae autoritatem, apud
rude vulgus, auerent; ac vt Nobiles Reipub. guberna-
naculis destinati, exculti doctrina & literis maiori
vsi esse & praesidio Reipublicae possent. ✎

Haec nobilissimorum Regum, ac principum sapien-
tissima de literis iudicia & exempla, omnes generosas
mentes, ac praecipue in nobilibus familijs natos, ad a-
morem & studia literarum ardentius complectenda et
colenda, inflammant: praesertim cum mandatis verbi
diuini congruant: quod **ERVDIRI** Iudices terrae,
& volumen **LEGIS** diuinæ, quod totius gubernatio-
nis vitæ priuatae, & Reipublicae, in Ecclesia & impe-
rijs, norma est, nunquam deponi ex manibus praecipit.
Spero etiam huius Academiae Scholasticos, nobilibus
ingenijs diuinitus ornatos, & nobilissimis studijs dedi-
tos, his mandatis & exemplis, ad diligentiam in discen-
do, & morum modestia literas ornando, exuscitari.

C 2

Ego

Ego, cum Reſtoris Academiae munus, mihi à Senatu Academiae hoc ſemestri delatum ſit, agnoſco ſane, non ſolum honorem magnificentum, ſed etiam grauiſſimum onus conſeruandi & propagandi duas res praeſcipuas & maximas in genere humano, quarum custodia Academiae commendata eſt, videlicet DOCTRINAM Eccleſiae & Reipublicae neceſſariam, et DISCIPLINAM ſeu morum gubernationem honeſtam, mihi mandatam eſſe. Adeoq; LEGES praeſcipuae & Statuta Academiae, (quibus & ſtudia doctrinarum, totaq; docendi & discendi in ſingulis artibus ratio, & Diſciplina morum, ac omnes totius adminiſtrationis Academiae partes, ſapienti conſilio conſtitutae & ſancitae ſunt,) tuenda nobis et exequenda imponi video. Cum autem hanc aetatis & iudicij mei imbecillitatem tanto muneri imparem eſſe ſciam: ſpero clariffimos atq; reuerendos Praeceptores noſtros, in tota Academia adminiſtratione, fideliter mihi, ſuo conſilio, praesentia, opera & autoritate praesto futuros eſſe. X

Ego, quod à me ſolo praestari proprie, Deo iuuantem, poteſt & debet, non modo Leges, de ſtudijs et moribus auditorum rectè inſtituendis, proponere auditoribus, ſed ipſe eas primus meo loco ſeruare, & exemplo Pietatis, Modeſtiae, Diligentiae in ſtudijs, Reuerentiae & Obedientiae erga Praeceptores, Temperantiae,

tie, & cæterarum virtutum, Legibus Dei & Academia conuenientium præluere, studebo. Digna enim vox maiestate regnantis, legibus alligatum se principem fateri, inquit sapiens & iustus Imp. Et Plato grauissimè scriptum reliquit: Optimam regendi alios rationem esse, non præcipere multa, sed vt ea, quæ alios iubes, ipse facere videaris.

Facta igitur mea, non dicta, vos commilitones sequi volo; nec disciplinam & leges modò, sed exemplum etiam à me petere.

Ita officio vestro fungemini, si & in tota studiorum ratione rectè instituenda, ordinem legibus præscriptum, & à præceptoribus vestris priuatim, ad singulorum ingenia & progressus accommodatum, in auscultationibus publicis, lectione autorum priuata, translatione styli, exercitijs memoriae, repetitionum, examinum, & similibus, religiosè seruabitis; et morum Pietate, Verecundia, Modestia, Sobrietate, et omni virtutis officio, literas ornabitis; & mihi Reclori hoc tempore vestro, & cæteris præceptoribus vestris, reuerenter obedietis.

Nam vt in exercitu milites oportet sine vlla exceptione Ducibus parere; ita conueniebat in hac nostra militia Scholastica, Præceptoribus summa voluntate & studio obsequi. Vt enim in acie, Reipublicæ interest, ne quis miles recuset imperata facere: ita exis-

stimetis & in his studijs nostris, Reipublicæ interesse,
vt ritè exerceantur. Non enim magis illa militia,
quæ armis tuetur publicam tranquillitatem, ad Remo
publicam pertinet; quàm hæc nostra, quæ Religione
& Iure societatem hominum inter se deuinctam, re-
tinet. Nec minus periclitatur Respublica, si literæ
non ritè discantur, quàm si in acie parum strenuè res
gerantur. Vt autem in castris milites, omnibus occu-
pationibus domesticis omisissis, vni militiæ perpetuò
vacant, cum semper expectandus sit hostis, semper
obseruandus, ne opprimat imparatos; ita in Acade-
mia ocium habemus ab omnibus negocijs alijs, vt
Religionem, & omnes Disciplinas Reipublicæ vti-
les, discamus, quas aliquando ex vmbra Scholarum,
in Solem & puluerem Ecclesiæ & Reipub. proferas
mus. Scitis Deum esse vindicem aliorum publico-
rum scelerum, latrocinij, furti & similium. Nam
magistratus in tanta malicia hominum, non posset co-
hercere tantam malorum multitudinem, nisi diuinitus
adiutus. Sic existimate & istos Deo pœnas daturos
esse, qui nullis præceptorum monitis obtemperant. Nul-
lum latrocinium, nulla furta, sic nocent Reipublicæ,
vt literarum & morum bonorum interitus. Ideo Pau-
lus hortatur Timotheum, vt Depositum, bona fide cu-
stodiat. idem ad vos pertinere sentiatis, debere vos
hæc studia Religionis & aliarum bonarum Artium
sumo

summo studio retinere, & Pietate, Modestia, Obedi-
entia & omni virtutis officio ornare. Quod cum
absque DEI auxilio feliciter præstare nemo possit,
nunc, ut à FILIO Dei, fonte virtutis & doctrinæ
salutaris, & summo ac perpetuo omnium piarum Aca-
demiarum Rectore, salutaria consilia, & felicem stu-
diorum cursum, & prosperam gubernationem ac suc-
cessus, pia precatione impetremus: amanter à vobis
omnibus peto, ut pro solenni huius Academiæ more,
nunc una mecum in vicinum templum eatis, & com-
muni ac ardenti Inuocatione, publicam totius
Academiæ, & noui Magistratus, &
singulorum discentium sa-
lutem, Deo com-
mendetis.

D I X I.

GENE.

GENEROSO ET ILLU-
STRI D. IOANNI CYRIACO, L. BA-
RONI IN POLHAIM ET VVARTEN-
burg, Magnifico Academia Rostochien-
sis Reclori. S. D.

*Audato placuisse viro si maxima laus
est;*

*Quanta erit Aonio laus placuisse cho-
ro?*

*Totq̄ adeo placuisse locis, vbi clara Lycea
Pieridum passim splendida dona ferunt.
Vix te etenim generose Baro vitalibus auris
Intulit illa tui tam studiosa parens,
Cum castae Aonides puero arrisere tenello,
Et sese cunctis exacuere modis,
Vt nati ingenium excolerent moresq̄ venustos,
Quo patria dignus nobilitate fores.
Non negat hoc ipsum sat testis idoneus Ister,
Non hoc egregij Caesaris aula negat.
Qui videre tibi castas praesto esse puellas,
Certatim & donis te decorare suis.
Hinc pietas innata tibi est, hinc aurea mentem
Sophrosyne exornat, virgineusq̄ pudor.
Hinc Nymphas constanter amas, & vana Lyæi
Numina contemnens, nunc quoq̄ potor aquae es.*

Scili-

Scilicet ingenij atq; animæ sunt pabula lymphæ,
Quis furor exitio Bacchicus esse solet.
A quo, Polhemiae gentis flos inclyte, tutus,
Perpetua Musas sobrietate colis.
Quæ comites etiam tibi clari ad pulpita Nicri,
Teclæq; Sturmiacæ clara fuere scholæ.
Atq; ibi te, mentemq; tuam, linguamq; disertam
Vsq; adeo studijs expoliere suis:
Vt primo visum te miraretur Elister
Lipsicus, aduentus letus honore tui:
Atq; vt Leucoreus dignum te crederet Albis
Cui daret Aonij sceptrâ ferenda gregis.
Nunc quoq; ceu tanto dignum te censet honore
Varnus Menaliæ vita vigorq; Rhodi.
Sis saluus generose Baro: letare beatis
Ominibus, toties quæ duplicata placent.
Det Deus, vt quondam maiori illustris honore
Danubij ad patrias ingrediaris aquas:
Musarum tamen & Rosæ non immemor illic
Palladis, ex animo quæ studiosa tui est.
Interea hic sceptris felicibus vttere felix,
Iuraq; tam laceræ salua tuere scholæ.
Innocuos defende libens, compesce nocentes,
Sit memor officij te duce quisq; sui.
Doctores doceant, illos audire minorum
Sit cura, & studijs inuigilare labor.

D

Sit pe-

Sit pestis procul atq; fames te scepra tenente,
Aut si quid studijs plus nocuisse queat.
Diffugiant hinc ignavi sine pectore ventres,
Innumeris fucis vnica præstat apis.
Deniq; quid melius cunctis optauero, quam grex
Vt regi similis sit bonitate suo?

GENEROSAE

MAG. T.

observantijs.

NATHAN CHYTRAEVS.

GENE

GENEROSO ET ILLV.
STRI DOMINO, D. IOHANNI CY.
RIACO LIBERO BARONI IN POLHAIM
& Vuarzburg, Academia Rostochiensis Res
etori, Gratulatio scripta à
IOHANNE FREDERO.

Pximum patriæ decus et laus inclyta terræ,
Præsidiumq; potens, & fulcrum nobile
vitæ,

Heroes fulgent, claro qui stemmate creti,
Iustitiam, leges, pietatem, rectaq; facta
Ingenuasq; colunt ornantq; fideliter artes.

Talis in Austriacis heros celeberrimus oris
Splendida magnanimæ Baro laus & gloria gentis
IAN CYRIACE parens MAXÆMllianus auita
Excellens virtute tuus post funera viuit;
Quem tenero Caesar MAXÆMYLIanus ab æuo
(Quo cum præclarè doctas est ductus ad artes)
Dilexit meritis præstantem & fortibus ausis.

Talis & Herois prælustribus indole Natis
Fratribus HOFMANnis iam gaudet Stiria, gaudet
Austria: qui patriæ fulgentia lumina terræ;
Consilio sapiente, fide, virtute, Camænis,
Iusticia, eloquio, grauitate, & rebus agendis
Egregij Proceres, æterna laude vebendi,

D 2

Nobis

Nobilis ingenio, doctrinarumq; bonarum
Arte SIGISMUNDVS vixit baro, nobile stirpis
HERBERSTEINIACÆ lumen, qui mille viarum
Quas Legatus iit fausto pede, sidere fausto,
Moscorumq; simul claras in luminis auras
Edens historiam sibi cunctis nobile sæclis
Nomen, virtutis calamiq; nitore parauit.

Talis et HENRICUS, quo STARENBERGIA splendet
Stirps generosa, Baro, decus ingens, lausq; suorum,
Ex cuius nituit bonitas Heroica vultu,
Et natiuus amor summæ virtutis & æqui;
Qui magnus magni Legatus Caesaris ampla
Acta, fide summa iuuit summoq; labore.

Talis & Herois specimen prælustre RICHARDUS
Stemmata STREINORUM fulget Baro, carus Achates
Præsidis imperij, virtute, fideq; decorus,
Et dulci morum Venere, ingenioq; sagaci,
Antiquis magna qui dexteritate libellis
Elicit in lucem Romanæ stemmata gentis,
Notitia rerum felix & flumine linguae,

Sic patriæ est columen, patrijs legatus ab oris
Caesaris orator, Turcæ præclarus in aula,
Heros magnanimus, cui stirps VNGNADIA nomen,
Regis Iessei cognomen fata dederunt,
Gratia quem morum, doctæ quem gratia linguae,
Et virtutis honos illustri laude coronant.

Sic Ba.

Sic Baro magnorum decus et laus ampla Baronum,
Mente, SIGISMUNDUS, pollens LVDOVICUS, & arte,
POLHAIMÆ gentis columnen, patruelis, in omni
Virtutum officio, tuus, eloquioq; celebris
Præsidio terræ est ornamentoq; perenni.

Talia qui patriæ Heroum vestigia felix
Ingredieris generose Baro, flos aureus æui es,
Gloria, splendor, honos patriæ, qui maxima vitæ
Ornamenta paras tibi pulcro in flore iuuentæ.
Ingenium natura tibi mansueta beatum
Egregiaq; capax tribuit virtutis & artis,
Et magnis aptum rebus patriæq; saluti:
Nobile quod sacris Musarum dotibus ornas
Verè nobilibus vereq; illustribus ausis:
Hæc tua cura, tuus labor, hæc tua summa voluptas,
Te Nicer & Rhenus te vidit Elyster & Albis
Sacra nouenarum sectantem castra sororum:
Quarum sceptrum tibi cum magna credita laude
Felix gessisti: Pietas te læta patrono,
Et Themis aurata fulgens circumdata veste,
Et Phæbi & celebres viguerunt Palladis artes,
Pulcra tuo posuit virtus in pectore sedem,
Nobilitas morum claro cum stemmate certat,
In te Sophrosyne nitet vt Venus aurea cælo:
Non Cereris Bacchiue tibi, sed pocula lymphæ.
Mirificè mentes ad se trahit inclyta virtus,

D 3

Inflam-

Inflamatq̄ sui sincerum dulcis amorem.

Hinc tibi iam Clarij quoq̄ tradit in vrbe Rosarum
Sceptra chori, reuerenda patrum, procerumq̄ corona
Aönidum Varni ad ripas cultumq̄ fluentum,
Quod felix faustumq̄ tibi sit & vtile Musis.

Gratulor illustri tibi de virtutis honore
Docte Baro, generose Baro, carissime Musis;
O te felicem, quem non pudet ordinis huius,
Militiæq̄ sacrae, quam multi stemmate celso,
Pectore prudenti, summa virtute celebres,
Imperij proceres, vultu gesserè sereno.

Vnius hic tantum mihi fiat mentio, nostras
Qui patria semper fouit bonitate Camænas,
Quem nulli ingenio nulli virtute secundum
Abstulit atra dies: hic multi vidimus illum
(Aureus interea nec sol bis finijt annum)

Heroëm doctis pariter considerare Musis,
Natorum illustri & procerum comitante corona.
Salue care Deo princeps, decus addite cælo,
Inclyte IOHANNES ALBERTE nitentia cernens
Sydera sub pedibus, qui fulges syderis instar
Sydereos inter proceres regesq̄ beatos.

Aonides iuueni tibi Palladis arma gerenti
Palladiæ vnanimis sacra sceptrà dedere cohortis,
Odera ceu testis Clarijs vberimus vndis:
Vnde solo rediens patrio optatissimus, ornas

Temo

Templa, Scholas aperis, das leges, iura tueris,
Grata Rosas inter doctis facis ocia Musis,
Vnanimi fratris consensu operaq; fideli
Principis VLRICI, qui praestantissimus heros
Fecit & haec eadem generoso pectore seruat,
Augusta grauitate potens sceptroq; verendus,
Immortale decus patriae lumenq; suorum.

Vera haec nobilitas illustribus inclyta factis,
Non fastu, non diuitijs, non deside luxu,
Sed magnis crescens meritis, quibus omnia crescunt,
Aoniaq; Scholae cultrixq; Ecclesia Christi,
Innumerisq; bonis felix Respublica floret:
Cum proceres iusta populos ratione gubernant,
Virtutumq; nitent exemplum illustre piarum,
Et praeeunt recte faciendo ciuibus ipsi.

Hic modus, haec ratio pulcherrima lexq; regendi est,
Quae fieri a cunctis volumus, faciamus vt ipsi.

Maeste Baro, virtute tua, maeste indole, morum
Exemplumq; nitens illustre decusq; iuuentae.

Maximus ingenij praeses rectorq; supremus
Disciplinarum, fons vitae, regula morum,
Rectorem Rossei moderantem sceptrum Lycei
Te regat, & Pylios florentem seruet in annos,
Nobile nobilium lumenq; decusq; Baronum.

INCLY.

INCLYTO ET GENERO,
SO DOMINO, D. IOANNI CYRIACO,
LIBERO BARONI IN POLHAIM ET VVAR-
tenburg, &c. doctrina ac omni virtutum genere
ornatissimo, celeberrimaq; Academia Vr-
bis Rosarum Rectori ma-
gnifico.

I
O
H
A
N
N
E
S
C
I
R
I
A
C
V
S

Inter honoratos qui viuit honoribus
auctus,
Ornatusq; sui dotibus ingenij:
Hunc non immerito cuncti venerantur, & ornant,
Atq; inter reliquos numinis instar amant.
Nam quamuis laus est praecleara, parentibus ortum
Nobilibus longum posse referre genus:
Est tamē hoc maius decus et laus; quando parentū
Sana solet laudem vincere posteritas:
Cumq; illam exornant simul utraq; vera atatorum
Integritas, nec non integritas propria.
Rectē igitur CYRIACE tuis, haec, inclyte, factis,
Ingenioq; tuo praemia digna refers.
Aony quod nunc tibi docta Roseta Lycei
Commendant promptis sceptrum decora animis.
Ut ferias fontes, rectos tuearis, & omnes
Sacratos Musis officij admoneas.

Lex

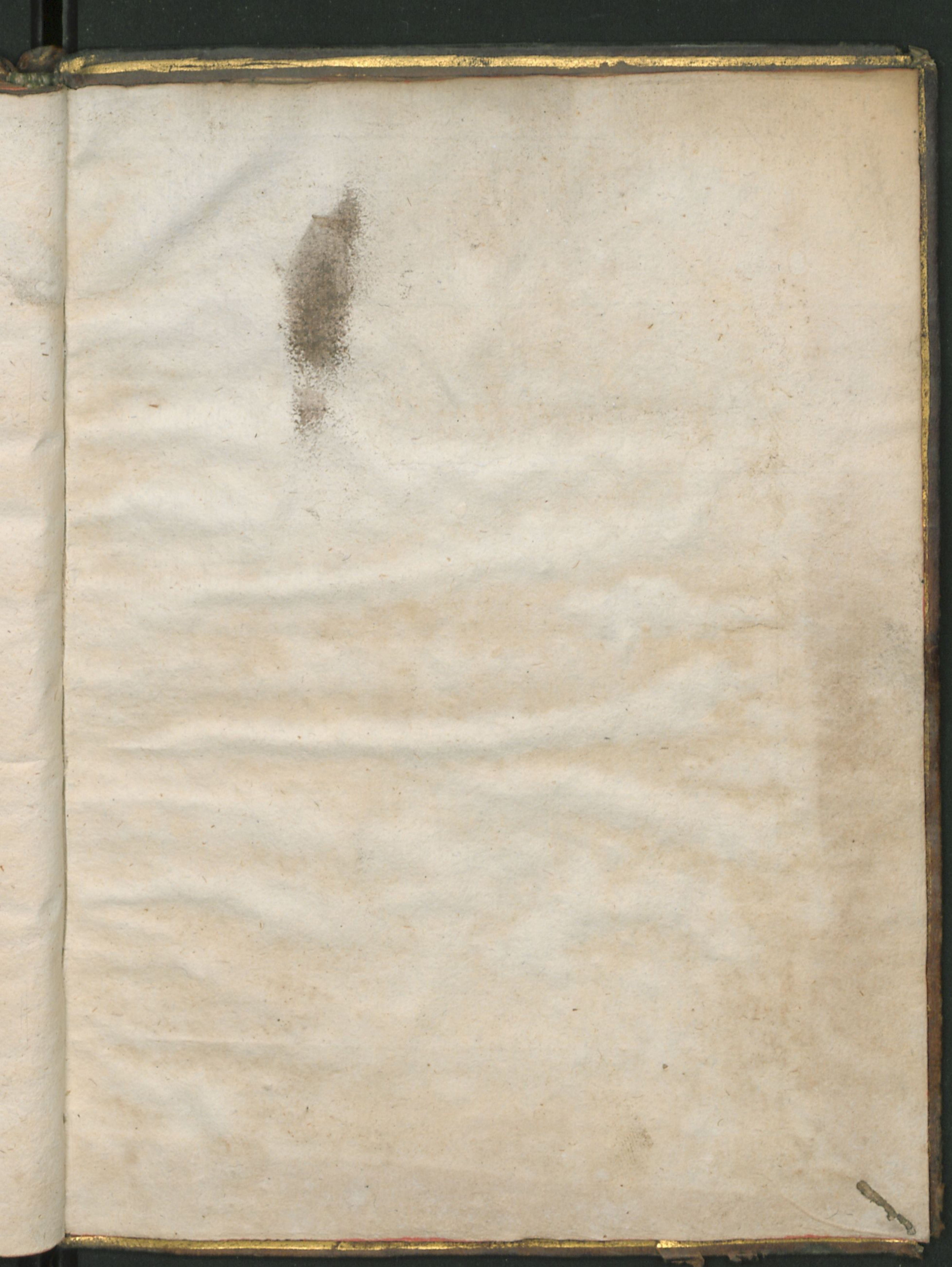
Lex duce natura non est incognita nobis,
Liberaliter Incredimur iustas qua monitrice vias.
Blanda Dei bonitas tamen hanc repetiuit, ut esset
Erroris nostri certior admonitrix.
Reges prætereà custodes addidit illi,
Barbaricos mores vt prohibere queant.
Regnaq; pios proprio decorauit nomine reges,
Regnaq; diuina cuncta tuetur ope.
Officium terris his vt caeleste ministrent:
Intrepidaq; vetent vt scelus omne manu.
Nomen habes illud **R**ECTORis, nobile nomen,
Propter virtutem nobiliusq; geres.
Polliuam ergo iuuenum cætus, ô nobilis ætas,
Legitimum hunc vitæ tu venerare ducem.
Humanas etenim vitiant mala semina mentes:
Hæc affectus rapiunt præcipitantq; mali.
Indidit idcirco sapiens regnator olympi
Mentibus, vt videant quæ bona, quæ mala sint.
Eligit ac; quorum vitæ ceu regula vita est:
Et talibus & **L**EGES Armaq; ferre dedit.
Vt leges hominum mores vitamq; gubernent,
Vt frænent validis viribus arma malos.
Ac his in tanto conamine, subdita turba
Rursum vt obsequium præstet, ametq; iubet.
Tartareis etenim pœnis ac sulphure dignus
Est, temerè leges qui violare solet.

E Non

Non res tuta, diu non pax sine regibus esset:
Bella, rapina, latro, furta timenda forent.
Vt res tuta, diu pax vt sit, vitaq; felix,
Reddimus hoc meritò legibus atq; DEO.
Grates ergò Deo dentur, reuerentia legi,
Rectori obsequium, Pieridumq; choro.

Christophorus Sturtziades
Liouus.

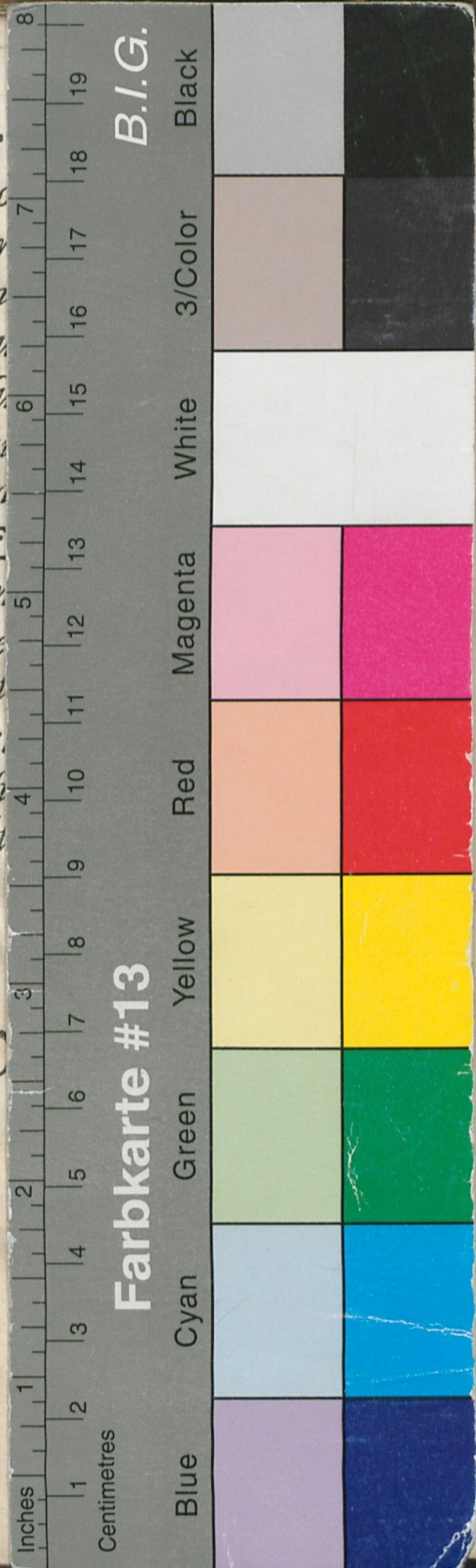
153187

X 2203992

450

ICH WILLE VCH EROVTICKEN MA
 KOMPT HER ZV
 MIR ALLE DIE IHR M VHESELIG
 VND BELADEN SEID
 ERATVS GOTIS
 A.
 Joanni p.
 Meiner schiffe
 hören meine stem
 me vndi kenne
 sie vnd sie folgē mir
 vnd ich gebe ihnen da
 ewige leben vnd
 niemand wird
 sie aus meiner
 hand reiße.
 HOPET
 GOTTES

ORATIO

HABITA A MAGNIFI-
CO ET GENEROSO DOMINO, DN.
IOHANNE CYRIACO,
*LIBERO BARONE IN POLHAIM ET VVART-
tenburg &c. cum Academia Rostochiensis Re-
ctor publice renunciaretur. Postridie
Lucae Euangelistae Anno
1576.*

ROSTOCHII

Excudebat Iacobus Lucius

Anno ∞ D LXXVI.

